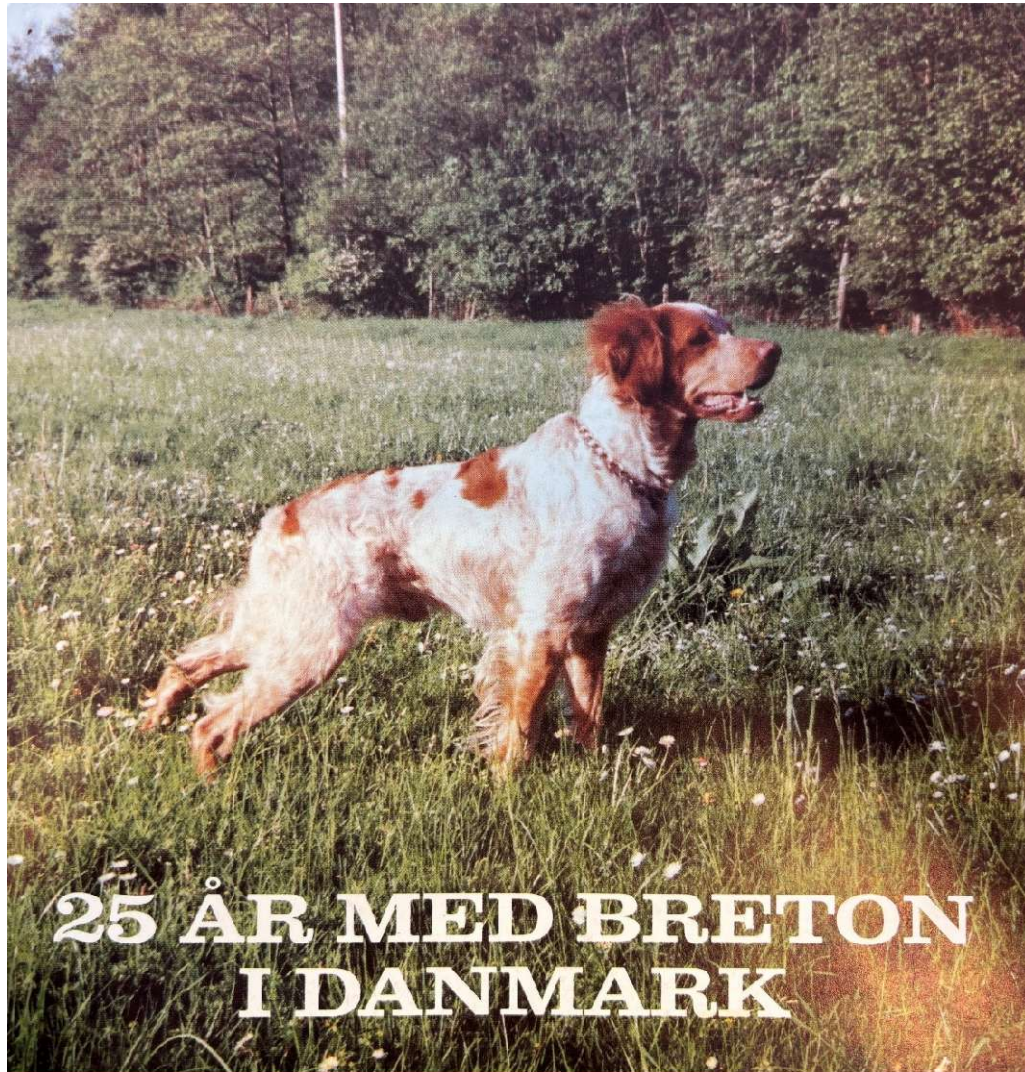

25 År med Breton I Danmark

25 ÅR MED BRETON I DANMARK

Udgivet juli 1991 af Dansk Breton Klub

Tekst: Aage Stenhøj Jørgensen

Renskrivning af manuskript: Kirsten Hvirgeltoft

Fotos: Søren Wesseltoft og klubmedlemmer

Tegninger: Knud Düring

Oplag: 1.500 stk.

Tryk: Otterup Offset, 5450 Otterup

Bogbinderarbejde: Bruhns Bogbinderi, 5000 Odense

Digitaliseret, 2 udgave 2026. Winnie Beuchert Larsen.

FORORD

Med dette jubilæumsskrift gøres et forsøg på at beskrive, hvorledes Dansk Breton Klubs første 25 år er forløbet.

De 25 år er opdelt i fem 5 års perioder. Jeg har forsøgt at trække de ting frem, som har præget arbejdet i klubben og arbejdet med racen i en given 5 års periode, ligesom begivenheder, som har præget udviklingen udover den aktuelle 5 års periode, er trukket frem.

Når man skal skrive en klub's historie, skal der træffes nogle valg. Selvom man forsøger at være objektiv, så bliver det alligevel i den sidste ende en subjektiv beskrivelse fra forfatterens side. Ud fra det arkivmateriale, der har været stillet til min rådighed, har jeg truffet nogle valg. En anden ville måske have truffet nogle andre valg. Dette bedes læseren venligst huske på, hvis han eller hun savner en bestemt begivenhed eller en bestemt persons indsats.

Jeg har tilladt mig at komme med nogle vurderinger og konklusioner. Jeg har også tilladt mig at fremhæve nogle få enkeltpersoners indsats, som jeg mener, har været af stor betydning for racen og klubarbejdet. Men udover disse få enkeltpersoner har mange andre – opdrættere, dressører, hundeførere o.s.v. – udført et højt kvalificeret arbejde, som vi alle har nydt godt af. Da dette arbejde i den sidste ende skal komme vores jagthund – vores breton – tilgode, så er det faktisk disse bretons, dette jubilæumsskrift handler om.

Hvad angår billedmaterialet, så har vi valgt at bringe nogle gode billeder af bretons i typiske situationer. Hundene er anonyme.

Jubilæumsskriftet mangler et specielt kapitel, hvor avlsarbejdet skulle være beskrevet i detaljer. Dette kræver en anden forfatter end undertegnede. Det manglende kapitel bringes måske senere som et særtryk.

Jeg beklager naturligvis, at dette jubilæumsskrift først udsendes så sent. Men personlige årsager har gjort, at det ikke har været muligt at gøre arbejdet færdigt før nu.

Til slut vil jeg sige tak til alle de medlemmer, der har forsynet mig med materiale og oplysninger af forskellig art. Tak til mine bestyrelseskolleger, som dels har rådgivet mig og dels har presset mig til at gøre dette arbejde færdigt.

Hillerød, Juli 1991

Aage Stenhøj Jørgensen

INDHOLDSFORTEGNELSE

1963 – 1968	side 5 til 13
1969 – 1973	side 14 til 20
1974 – 1978	side 21 til 28
1979 – 1983	side 29 til 36
1984 – 1988	side 37 til 44
25-års jubilæet	side 45 til 55

1963 – 1968

Dansk Breton Klubs start

I 1960 var de første 2 bretons blevet importeret fra Norge. Næste import fra Canada af 4 bretons skete i 1961. Derefter kom der i 1962 3 bretons fra Frankrig. Med udgangspunkt i disse importerede eksisterede der i begyndelsen af tresserne en lille skare danske bretonejere.

Det første tilløb til start af en klub for bretonejere fandt sted i efteråret 1962. Initiativet kom fra nogle få mennesker, der var gået sammen og pr. brev kontaktede alle de bretonejere, der var registreret i Dansk Kennel Klub. I brevet stod der, at man ville starte en “Bretagne Klub”, og man opfordrede folk til at tegne sig som medlemmer.

Det lykkedes at få 11 bretonejere til at tegne sig. Men da kravet fra Dansk Kennel Klub var mindst 20 medlemmer, for at en specialklub for en race kunne anerkendes, måtte der tages endnu et initiativ.

Den 2. september 1963 udsendtes en ny skrivelse, hvori man indbød bretonejere til at møde op i Odense den 29. september 1963, hvor der var en hundeudstilling.

Det lykkedes. På nævnte dato stiftedes i Odense Dansk Breton Klub. Den første bestyrelse bestod af R.G.Dissing som formand, Hans Jacobsen, Birte Bach, Arne Bjergfelt og Gunnar Olsen.

I løbet af kort tid talte klubben de krævede 20 medlemmer, og Dansk Breton Klub blev anerkendt af Dansk Kennel Klub som specialklub, og en overenskomst blev indgået.

Man må beundre den effektive måde, hvorpå bestyrelsen løste opgaverne helt fra starten. De folk, der var blevet valgt til at styre klubben, havde visioner og initiativ, ligesom de var kvalitetsbevidste og målsøgende.

Efter at alle formaliteter med Dansk Kennel Klub var bragt i orden, var optagelse i FJD (Fællesrepræsentationen for specialklubber for stående jagthunde i Danmark) næste skridt på vejen.

Ansøgningen til FJD's bestyrelse sendtes af sted den 13. juli 1964, hvor klubben talte 43 medlemmer, og allerede den 12. oktober 1964 forelå der et positivt svar.

Det første bestyrelsesmøde i FJD, hvor R.G.Dissing mødte repræsentanterne for de 6 etablerede racer, fandt sted den 3. december 1964.

Klubarbejde og bestyrelse

I november 1964 udsendte bestyrelsen det første cirkulære til medlemmerne. Dette cirkulære, som senere blev afløst af klubbladet "Bretons", orienterede dels om optagelse i FJD og dels om FJD's forårsmarkprøver og udstilling.

Dansk Breton Klub havde efter ansøgning fået tildelt en vinder- klasse, som skulle afvikles i forbindelse med FJD's fynske prøve i april 1965.

Næste cirkulære udsendtes marts 1965 med opfordring til at møde op på markprøven på Fyn.

På generalforsamlingen i maj 1965, der afholdtes i forbindelse med FJD's udstilling, konstateredes bl.a., at medlemstallet nu var 68. På denne generalforsamling blev klubbens første avlsråd nedsat, som kom til at bestå af G. Nielsen, Hans Jacobsen og Gunnar Olsen. I de retningslinjer, der blev nedfældet som grund- lag for avlsarbejdet, understregedes det, at hovedvægten i avl med bretons skulle lægges på de jagtlige egenskaber.

I foråret 1966 holdt klubben sin første "rene bretonprøve" på Bramstrup Gods på Fyn, og generalforsamlingen blev afviklet i forbindelse med markprøven. Denne placering af generalforsamlingen i forbindelse med markprøven er fastholdt lige siden. Generalforsamlingen kan også holdes i forbindelse med FJD's udstilling, men klubbens politik har været, at det skal være markprøvefolket, der afstikker retningslinjerne for klubben. Denne første foreningspolitik har ganske givet medvirkende til Dansk Breton Klub's profil i jubilæumsåret 1988.

Klubbens medlemstal var i 1966 78, et tal, der steg støt og roligt, så medlemstallet ved udgangen af 1968 var 224. En flot start for en specialklub efter de første 5 år.

I den første 5 års periode skete der visse udskiftninger i bestyrelsen. I 1967 gik R.G.Dissing af som formand og blev i stedet for formand for avlsrådet, ligesom han fortsat repræsenterede de klubben i FJD's bestyrelse. Ny formand blev Chr. Bøllingtoft. Endvidere blev Robert Helbo og Ole Michelsen indvalgt i bestyrelsen.

Avlsarbejdet med breton

Antal stambogsføringer af bretons var i klubbens første 5 år følgende: 1963: 35, 1964: 55, 1965: 123, 1966: 189, 1967: 180 og 1968: 300. Det giver et gennemsnitstal på 147 bretonhvalpe pr. år.

De toneangivende opdrættere og bretonejere, der fra starten prægede racens udvikling, var jægere, der var utilfredse med den udvikling, som prægede de gamle engelske racer, især pointere og engelske settere. Her prioriterede man efter deres mening fart, kampeudslag og stil over alt

andet, hvilket gik ud over effektiviteten. Den brugsmæssige effektivitet overlod man til de kontinentale racer. Disse jægere ønskede en hund, der kunne bruges til jagt i Danmark, og da deres intentioner om en stående jagthunds søg, fart og stil ikke kunne indfries af de kontinentale racer, faldt deres øjne på bretonen.

Nu må man huske på, at i mange andre lande var bretonen en meget udbredt jagthunderace. Det gjaldt først og fremmest i racens hjemland Frankrig, ligesom bretonen var en af de mest anvendte stående jagthunde i USA og Canada.

Da det var bretonejere af "engelsk observans", der tegnede klubben fra start, var det kun naturligt, at racen blev tilknyttet de engelske racer på de danske markprøver. Denne disposition har siden været taget op til overvejelse i klubben. Af cirkulærer og forhandlingsprotokol fremgår det, at man debatterede dette emne kraftigt første gang i 1968. Men tingene blev fastholdt, som de var startet. En disposition, der helt sikkert har været med til at præge avlen af danske bretons.

Der var også folk uden for Dansk Breton Klub, for hvem diskussionen om dette tilhørsforhold var en mærkesag. Det var enkelte engelske hundesportsfolk, som betragtede bretonen som et uønsket fremmedlegeme i et ædle engelske selskab, og som højlydt gav udtryk for deres mishag mundtligt og skriftligt. Men heller ikke disse debatindlæg ændrede tingenes tilstand.

Grundlaget for den danske breton er meget udførligt beskrevet i det jubilæumsskrift, der blev udgivet ved klubbens 10-års jubilæum.

Derfor skal der blot kortfattet trækkes nogle enkelte, væsentlige ting frem.

Grundlaget for det målrettede avlsarbejde, der foregik i klubregi, tog sin begyndelse ved indkøbet af nogle franske bretons ved navn Kenedu Pont ar Rod, Louarn du Pont ar Rod, Lonka de Saint Tugon og Kalet de Kerlouan.

Da R. G. Dissing efter sin afgang som formand blev medlem af avlsrådet og dets formand, blev avlsrådgivningen lagt ind i faste rammer. De faste retningslinjer skulle først og fremmest i videst muligt omfang begrænse uheldig avl.

Dårlige bretoner var efter klubbens start i klart overtal, og nogle tæveejere vejrede gode, skattefri indkomster og etablerede sig som udprægede "pengeavlere".

Avlsrådet gik bevidst ind i arbejdet med at dæmpe efterspørgslen. Alle former for propaganda for racen blev stoppet. I stedet for blev der i jagtblade, i "Jagthunden" og i klubbens cirkulære indsat klubbens avls- og hvalpeanvisningsannoncer.

Formålet var at lede købere af bretonhvalpe hen til opdrættere, der fulgte avlsrådets anvisning ved valg af forældredyr.

Avlsrådets linje i rådgivningen kunne henføres til de teorier, som Laverack, den berømte skaber af den moderne engelske setter, arbejdede efter. Avlsrådet anbefalede ikke stærk indavl. Derimod gik de ind for stammeavl og linjeavl.

I samråd mellem formanden Chr. Bøllingtoft og avlsrådet blev der vedtaget et avlsprogram, hvis hovedretningslinjer fortsat er gældende.

Avlsprogrammet fastslog, at man skal bevare bretons venlige og livlige karakter, ligesom dens gode evne til at modtage dressur er en af racens allermest værdifulde egenskaber. Det frarådes på det kraftigste at anvende bidske hunde eller overdreven bløde hunde i avlen. Deciderede sky hunde og hunde, der ikke viser jagtlyst og jagtforståelse, kan overhovedet ikke komme i betragtning.

Avlsprogrammets hovedlinje blev udformet med henblik på at frem- avle den bedst tænkelige brugshund. Brugsegenskaberne skulle have fortrinsret i forhold til eksteriør, da man var betænkelige ved at lade udstillingsudseendet få afgørende indflydelse på udvælgelsen af avlspartnere.

Avlsrådet og bestyrelsen indskærpede medlemmerne, at de skulle være loyale over for avlsprogrammet, og at de skulle benytte avlsrådet.

Der blev fra klubbens start indarbejdet den tradition, at opdrætteren som en kvittering for den modtagne rådgivning og salgsservice indmeldte hvalpekøberne i klubben til en favørpris for det første år. Denne ordning har været medvirkende til, at klubbens medlemstal allerede inden for få år efter starten var steget til det tidligere nævnte antal.

Avlsrådet bestod som tidligere nævnt fra starten af G. Nielsen, Hans Jacobsen og Gunnar Olsen. I 1967 afløstes de to sidstnævnte af R. G. Dissing og Niels Mortensen. Fra kopierne af den delvis private korrespondance, jeg har fået overdraget, kan jeg røbe, at disse avlsrådsmedlemmer langt fra altid var enige. Der blev både mundtligt og skriftligt udvekslet markante synspunkter. Men de var effektive i deres arbejde, og vi kan først og fremmest takke disse avlsrådsmedlemmer for de resultater og den anerkendelse, som racen opnåede i Danmark efter få år.

Nogle har karakteriseret R. G. Dissing som lidt af en avlsdiktator. Det kan jeg da også være enig i. Men han havde næppe fået lov til at praktisere "den oplyste enevælde", hvis hans arbejde ikke havde givet resultater. Hans entusiasme, hans dygtighed, hans indsigt i avlsmaterialet og hans stædigt, målsøgende arbejde kom klubben og racen tilgode i mange år, efter at hans virke var stoppet.

I disse første 5 år var der bl.a. to sager, der beslaglagde megen af avlsrådets og bestyrelsens tid. Den ene var slagsmålet med Dansk Kennel Klubs bestyrelse om ikke at være placeret blandt spaniels på udstillingerne, men blandt de stående jagt- hunde. Misforståelsen kan skyldes en forkert oversættelse af det franske "Epagneul Bretagne" til engelsk, hvor man har opfattet det første ord som "Espagneul". Epagneul betyder langhåret, men espagneul betyder spaniel. Så meget ravage kan et "S" lave på et forkert sted.

Efter en veritabel papirkrig med FCI/SCC (den franske kennel- klub), hvor vi fik støtte af Norsk Kennel Klub, lykkedes det til sidst at få godkendt racenavnet i Norden som "Breton". Ligeledes fik vi også placeret racen blandt de øvrige stående jagthunde på udstillingerne.

Den anden sag var en affære med nogle sort/hvide bretonbastarder. Det tog lang tid med masser af møder og indtil flere bedømmelser af disse særdeles utypiske bretons, før vi med FJD's støtte fik Dansk Kennel Klubs ledelse til at indse fejlen. Der var også den gang stor interesse for de sort/hvide varianter i vor race, så det havde skabt store problemer, hvis der var blevet avlet en masse sort/hvide colley-bretoner.

Markprøver

Som nævnt i de foregående kapitler stillede bretons fra starten op på markprøverne med de engelske racer.

På den første markprøve efter klubbens start, hvor man opfordrede bretonejere til at stille op, var FJD's fynske prøve i 1965. I prøven deltog i alt 35 engelske hunde, hvoraf de 8 var bretons. Ingen bretons blev præmieret, og der var ingen basis for at holde den vinderklasse, man havde fået tilladelse til.

I 1966 holdt klubben sin første forårsmarkprøve på Bramstrup Gods på Fyn. Her stillede 11 bretons op i ungdoms- og åben klasse. Tre fik 1. præmie og to fik 2. præmie. Bedste hund i åben klasse blev Toftebjergs KIKI ført af Bente Lemvigh, og den fik den udsatte vandrepokal.

I 1967 samledes man igen på Bramstrup Gods, og nu var der tilmeldt i alt 29 bretons. I åben klasse blev uddelt to 1. præmier. Der var nu basis for at etablere en vinderklasse, og klubbens første vinderprøve blev afviklet. Den blev vundet af Tikis KIMI ført af Niels Mortensen, 2. vinder blev Louarn du Pont ar Rod ført af R.G. Dissing, og 3. vinder blev Bretons TOT ført af Erik Thomsen.

I 1968 afholdt klubben sin forårsmarkprøve ved Brande. Om lørdagen blev åben klasse afviklet planmæssigt. Men så begyndte det at sne. Der faldt så megen sne, at ungdomsklassen og vinderklassen blev aflyst om søndagen. Der var tilmeldt 30 hunde, men kun halvdelen nåede at starte.

Fra klubbens forårsprøver kan følgende pokalvindere nævnes:´

År	Antal	Unghundeklasse	Åbenklasse	Vinderklasse
1966	11	-	Toftbjergs KIKI Bente Lemvigh	-
1967	29	Nydams BELLA Niels Mortensen	Bretons TOT Erik Thomsen	Tikis KIMI Niels Mortensen
1968	15	Aflyst pga. sne	Hedens Plet Kr. V. Pedersen	Aflyst pga. sne

I 1968 skete der også den glædelige begivenhed (sensation sagde nogen), at en breton blev placeret på en af de store fælles efterårsvinderprøver. Det var Bretons SIV ejet og ført af Børge Hansen. SIV blev 5. vinder på Landsjagtforeningens Eliteprøve og fik dermed adgang til danmarksmesterskabet, hvor den ikke blev placeret.

Helt fra klubbens start opfordrede bestyrelsen medlemmerne til at møde på markprøverne med deres bretons. Det gjaldt naturligvis ikke bare klubbens egne prøver, man også FJD's, jagtforeningernes og DKK's prøver.

Ved læsning af markprøvekritikkerne af de første bretons, støder man på forskellige bemærkninger fra dommerne, som sandsynligvis er blevet optaget som noget negativt af førerne over for racen. Der er dommere, der ikke lægger skjul på, at de står lidt usikre, når de skal bedømme disse kvadratiske, stumphalede individer. Der er også dommere, der skriftligt gør opmærksomme på, at det ikke er med deres gode vilje, de tvinges til at bedømme bretons sammen med de engelske racer.

Et af de mere barske udsagn kom fra en dommer, der skulle dømme en breton på en efterårsvinderprøve. Inden prøven ringede dommeren til føreren og fortalte, at han ikke så sig i stand til at dømme denne breton, da han ikke kunne bedømme halebevægelserne.

Men der er også positive ting, der gik igen i mange kritikker. Blandt andet karakteriserer mange dommere bretons som "en lille jagtivrige, livlig hund med energiske bevægelser".

Det fremgår også af cirkulærerne, at nogle bretons deltog i de kontinentales vand- og slæbprøver. Bl.a. bestod Birthe Bachs og Niels Mortensens bretons denne prøve i 1968. Disse deltagelser på vand- og slæbprøverne har bl.a. medført, at nogle hævder, at bretons må stammede hos de kontinentale racer i begyndelsen. I så fald må det være før klubbens start, da det klart fremgår af arkivmaterialet, at bretons altid har startet hos de engelske racer på markprøverne i Danmark

Udstilling

På FJD's udstilling i Odense i 1965 mødte der 22 bretons op til bedømmelse. Det var faktisk 25% af de bretons i Danmark, der havde mulighed for at stille.

I 1965 blev den første danske dommer autoriseret for bretons. Det var irsksetter dommeren E. A. Rasmussen, som straks fik en elev - nemlig Arne Bjergfelt. Han fik så sin autorisation i 1967.

Det var disse to dommere, der de næste par år lagde den linie, som efterhånden resulterede i en større og større ensartethed for danske bretons eksteriør. Problemet var bl.a., at der var stor

spredning blandt typerne. Det skyldtes, at man dels havde importer fra Canada, som gav en type, og dels importer fra Frankrig, som viste en anden type.

Der var dog grænser for, hvor konsekvente dommerne kunne gå til værks, for så blev der kun meget få hunde at avle på. Da man først og fremmest ville fremavle en brugbar jagthund, så måtte dommerne i starten give en 1. præmie til bretons, der i dag ville ligge lavt i præmiegrad eller få et nul.

Resumé 1963 – 1968

Den store udvikling i registrerede bretonhvalpe fra 35 i 1963 til 300 i 1968 viser, at da bretonen kom til Danmark, blev den hurtigt populær hos en stor kreds af danske jægere. Dette resulterede også i en stor medlemstilgang, så klubben allerede 5 år gammel talte 224 medlemmer.

De mennesker, der startede klubben, satte sig effektivt i spidsen af ledelsen. Da de havde klare ideer om, hvorledes avlen skulle tilrettelægges, oprettede de et avlsråd. De var endvidere fast besluttet på at arbejdet med bretons skulle integreres i arbejdet med de stående, engelske jagthunderacer i Danmark.

Protester og modstand fra konservativt indstillede engelske hundesport folk valgte de at imødegå ved konsekvent at forfølge den målsætning, at arbejdet inden for Dansk Breton Klubs rammer blev udført lige så godt – og helst lidt bedre – end det skete hos de andre specialklubber.

1969 – 1973

Klubliv og bestyrelse

Det er vel næppe overdrevet, når man karakteriserer Dansk Breton Klubs første 5 år som *“en forrygende og succesfuld start”*.

De næste 5 år blev præget af hårdt arbejde med at få idealerne udmøntet i konkrete forslag til arbejdsprogram og arrangementer.

Chr. Bøllingtoft, der var tiltrådt som formand i 1967, fortsatte indtil 1971, hvor Knud Düring afløste ham.

Chr. Bøllingtoft var en meget aktiv formand, hvilket man bl.a. kan se af klubbens cirkulærer, hvorfra det strømmede ud med informationer om klubben og racen samt kraftige opfordringer til aktivt at deltage i markprøver og udstillinger.

I 1969 blev der udarbejdet en dressurvejledning, som blev udsendt til alle medlemmerne. Endvidere blev denne udmærkede og letforståelige vejledning givet til nye medlemmer de næste par år.

I cirkulæret blev også startet en vejledning i markarbejde benævnt *“markdressur – træning – markprøve”*, fordelt med en eller to sider pr. cirkulære.

Dette cirkulære, som i perioder udkom 12 gange om året til medlemmerne, blev i 1971 ændret til et lille klubblad, som i 1972 fik navnet *“Bretons”*, hvilket det stadigvæk hedder. Der er ingen tvivl om, at dette cirkulære og klubblad er en af årsagerne til klubbens pæne medlemstal.

Medlemstallet fortsatte sin støt vandring opad med 224 i 1969, 320 i 1970 og 1971, 387 i 1972 og 450 i 1973. Kontingentet måtte også følge med prisudviklingen. Det blev sat op til kr. 30 i 1969 og til kr. 40 i 1972.

I bestyrelsessammenhæng skete der det i 1969, at Børge Hansen afløste Birte Bach som kasserer og Knud Düring afløste O. Michelsen som sekretær.

I denne 5 års periode deltog udover de nævnte, Ole Østergaard, Knud Klit, Bent Stensbjerg, Robert Helbo og Eigil Rasmussen i bestyrelsesarbejdet.

Knud Düring blev som sagt formand i 1971. Inden da havde han dog markeret sig stærkt som værende en meget kyndig dressør med stor indsigt i jagthundearbejde. Det var Knud Düring, der

var forfatter til dressurvejledningen, til artiklerne om bretonens markarbejde og til den apporteringsprøve, der blev indført.

Jeg vil hævde, at bretonen som race aldrig ville have manifesteret sig så hurtigt og markant i jagthundeverdenen, hvis klubben ikke var blevet ledet af bl.a. R.G. Dissing og Knud Düring.

De vil ikke blive husket som diplomater. De havde deres ganske bestemte meninger om tingene, som de fremlagde uden omsvøb. Men de havde en stor viden om jagthunde og om jagt, og sidst men ikke mindst var deres krav til kvalitet for enhver pris uden kompromis. Denne holdning om, at kun det bedste kunne accepteres som godt nok, var en gennemgående fælles holdning hos alle bestyrelsesmedlemmer og avlsrådsmedlemmer i klubbens start. At man var enig om målet, men ikke altid enig om midlerne, gav naturligvis en levende og interessant debat i klubben.

I 1970 modtog klubben en flot gave fra Lilli Jacobsen på ialt kr. 8.500, som dannede grundlaget for Jespers fond. Afkastet fra denne fond har siden ydet væsentlige bidrag til forskellige aktiviteter i Dansk Breton Klub.

Dansk Breton Klubs jubilæum i 1973 blev markeret på to måder:

1. Klubben udgav et jubilæumsnummer af *Bretons*, hvis væsentligste indhold var en beskrivelse af de første års avlsarbejde og en meget detaljeret gennemgang af de bretons, der dannede grundlaget for den danske bretonrace. Disse to artikler havde R.G. Dissing som forfatter.
2. På selve jubilæumsdagen udnævntes R.G. Dissing og Birte Bach til æresmedlemmer. Dette skete ved en lille højtidelighed i de pågældendes hjem, hvor repræsentanter fra bestyrelsen overrakte et æresemlen i guld.

Avlsrådets arbejde

Avlsrådet, som i 1969 bestod af R.G. Dissing, G. Nielsen og Niels Mortensen, arbejdede videre efter det avlsprogram, som var vedtaget. I 1970 indtrådte J.C. Jespersen i avlsrådet i stedet for G. Nielsen. Mogens Langvad afløste Niels Mortensen i 1971. Han sad kun i 2 år til 1971, hvor han blev afløst af Peter Gude.

Avlsdebatten i klubben var særlig hektisk i årene 1972 – 1973 efter at vi havde haft en fransk dommer til at dømme på FJD's udstilling i 1971. Denne dommer ved navn P. Derouet havde bl.a. markeret sig med nogle udtalelser om typer, hvor han havde understreget vigtigheden af, at hunden skulle være "Cob" – dvs.. typemæssigt lille, stærk og tæt. Desværre skete der det, at denne avlsdebat blev skæmmet af nogle meget direkte personlige angreb debattørerne imellem. Det skal understreges, at alle parter var lige gode om "at gå efter manden i stedet for efter bolden".

Udover denne avlsdebat, som optog megen spalteplads i vores klubblad, så kom problematikken med HD (hofteledsdysplasi) og rotation. Dette medførte, at m.h.t. HD blev der indført et krav om, at godkendte avlhanner skulle være erklæret fri for HD efter røntgenfotografering. Rotationerne, som desværre var kommet ind i vores stammer med nogle af de første franske importere, fik man

forholdsvis hurtigt avlet væk, da man holdt op med at bruge forældredyr, der viste tegn på denne adfærd.

Markprøver

I denne 5 års periode blev bretons deltagelse i markprøver næsten fordoblet. I 1969 startede bretons i alt 72 gange i danske kvalitetsklasser (ungdoms- og åben klasse), mens tallet i 1973 var 127. Også kvalitetsmæssigt skete der en positiv udvikling. Der blev lavet statistik over præmieringerne, som viste, at vi lå under pointerne og de engelske setters niveau, men et pænt stykke over de irske settere og på linje med gordonsetterne. Nu siger så enkelt en statistik ikke sandheden om en races jagtlige anlæg og egenskaber. Det skal endvidere bemærkes, at bretonernes største handicap generelt set var deres førere. De fleste førere af bretons var nybegyndere i markprøvesporten, som manglede rutine i markdressur. Derfor blev der i klubregi arrangeret instruktions- og træningsture for at hjælpe bretonere på vej til at blive bedre.

Men en sådan rutine oparbejdes ikke fra den ene dag til den anden, så der skulle arbejdes langsigtet på dette felt.

For klubbens egne forårsmarkprøver ser en oversigt over pokalvinderne således ud:

År	Antal	Unghundeklasse	Åbenklasse	Vinderklasse
1969	37	Amigo J. Drejer Mikkelsen	Toftebjergs Ringo Knud Düring	Nydams Bette Inge Helbo
1970	52	Ulla Niels Tøttrup	Susy Kaj Ahrens	Toftebjergs Ringo Knud Düring
1971	52	Pigro Peter Gude	King Børge Hansen	King Børge Hansen
1972	44	Anja Kurt Pedersen	Jean Aa. Stenhøj Jørgensen	Toftebjergs Ringo Knud Düring
1973	59	Nordenfjordens Lonka Dorte Kjærsgaard	Skipper Carl Nielsen	Jean Aa. Stenhøj Jørgensen

På de store fælles efterårsvinderprøver gentog Bretons Siv ført af Børge Hansen kunststykket fra året før ved i 1969 at blive placeret som 5. vinder på Landsjagtforeningens eliteprøve. Det gav igen adgang til danmarksmesterskabet, hvor der dog ikke blev nogen placering til Siv.

I 1971 gik Lichell ført af Godtfred Andersen helt til tops på Landsjagtforeningens Eliteprøve, idet den blev 1. vinder. Denne meget flotte præstation skyldes dels en dygtig dressør og dels en meget talentfuld, dressurbar og effektiv jagthund. Lichell blev dog ikke placeret på danmarksmesterskabet.

I 1972 på Landsjagtforeningens Eliteprøve blev King ført af Børge Hansen 4. vinder. Det var tredje gang Børge Hansen førte en breton på danmarksmesterskabet, hvilket i sig selv er en bedrift, som vidner om en dygtig dressør og hundefører.

Det skal bemærkes, at FJD afholdt sin første efterårsmarkprøve på Lekkende og Lilliendal i 1973. Først i dette år blev FJD ligeberettiget med Dansk Kennel Klub, Dansk Jagtforening og Landsjagtforeningen med hensyn til at arrangere en vinderprøve, der gav adgang til danmarksmesterskabet for stående jagthunde.

Den 20. maj 1969 indsendte klubbens bestyrelse en ansøgning til udvalget for Dansk Jagthunde Derby om optagelse. Derbyet er en selvstændig institution, der bestyres af repræsentanter for de engelske racer bortset fra bretons.

Først efter gentagne rykkerskrivelser svarede derbyudvalget i april 1970, at man måtte afslå anmodningen, idet man var bange for, at der så skulle starte for mange hunde, og man kunne ikke tage mere end maksimalt 60 hunde. Men det blev dog bemærket i afslaget, at man kunne vende tilbage til spørgsmålet i løbet af nogle år.

I 1970 blev Bente Lemvig's minde- og vandrepokal indstiftet. Den uddeles på klubbens forårsmarkprøve, hvis der er egnede kandidater.

I 1973 modtog Dansk Breton Klub en gave fra Norsk Breton Klub i form af en meget smuk, udstoppet hvid fjeldrype. Denne rype blev udsat som vandrepokal i ungdomsklassen.

Det skal til slut nævnes, at i 1971 blev Knud Düring autoriseret som markprøvedommer for engelske racer.

Apporteringsprøver

Da langt størstedelen af klubbens medlemmer var jægere, der brugte deres bretons til jagt, kom hundens arbejde efter skuddet hurtigt på tale som et arbejdsområde, klubben burde interessere sig for.

I jagtblade og i *Jagthunden* kom der indlæg som foreslog, at engelske hunde skulle bestå en apporteringsprøve førend de kunne opnå en 1. præmie i åben klasse. Da der rundt om i lokale

jagtforeninger blev afholdt træningskurser i grunddressur og apportering, var det nærliggende, at disse lokale prøver inspirerede medlemmerne til at foreslå Dansk Breton Klub, at der blev arbejdet på at indføre en sådan prøve. I cirkulæret februar 1969 foreslår Niels Mortensen, at man får udarbejdet nogle regler og holder en prøve i sommeren 1969.

I forbindelse med forårsmarkprøven ved Haslev i 1969 blev der arrangeret en enkel uofficiel apporteringsprøve.

Der indkom nu forskellige forslag til en apporteringsprøve. Men det blev en med Knud Düring udarbejdede regler, der dannede grundlag for generalprøven den 10. august 1969 ved Brande, hvor der deltog 14 bretons. Prøvedisciplinerne var 2 udkastede duer på land, en kanin lagt i lidt høj vegetation og en due udkastet i vand.

Maximumpoints var 42, og bedste hund Cheick ført af Niels Mortensen fik 40 points.

Prøven blev så stor en succes, at den har kørt lige siden i Dansk Breton Klubs regi. I 1970 delte man prøven op i en jysk ved Brande med 22 bretons, og en sjællandsk ved Præstø med 9 bretons. Reglerne blev justeret lidt, og blev i 1972 indført af Landsjagtforeningen som deres regelsæt. Det blev også disse regler, der senere blev til den autoriserede apporteringsprøve, som er gældende i dag.

Udstillinger

Dansk Breton Klub afholdt en specialklubudstilling om året i Odense sammen med de øvrige klubber for de stående jagthunde. I 1969 mødte der 37 bretons, i 1970 46 bretons og i 1971 36 bretons. Til udstillingen i 1971 havde klubben inviteret en fransk dommer herop, og det blev P. Derouet.

Som omtalt under afsnittet om avlsarbejdet, så skabte P. Derouet's bedømmelser et vist røre i klubben, idet han kort og godt dømte bretons af den canadiske type ned, og fremhævede de bretons, der efter hans mening nærmede sig den korrekte franske type. Det måtte konstateres, at der var et godt stykke vej endnu, før det eksteriørmæssige niveau kom op på et plan, der blot tilnærmelsesvis kunne kaldes acceptabelt målt i forhold til racens hjemland. Det må også konstateres, at opdrætterne ikke tog konsekvensen af denne kyndige dommers bedømmelser. I stedet for startede der efterfølgende en heftig debat som beskrevet i kapitel 2.2. Årsagen til, at man ikke slog brat om og prioriterede det korrekte eksteriør højt i avlspolitikken, skyldes, at det fortsat var brugeregenskaberne, det drejede sig om. Men det lå dog i baghovedet på de fleste seriøse opdrættere, at den dag, vi havde avlet os frem til den ønskværdige jagthund, så havde vi et eksteriørproblem, der skulle løses.

På FJD's udstilling i 1972 dalede deltagerantallet til 26, og i 1973 kom det helt ned på 14, som fortsat er bundrekord i klubbens historie.

I 1969 skænkede R.G. Dissing en pokal kaldet "*Louarn-pokalen*" til klubben. Denne pokal skulle uddeles på FJD's udstilling til den opdrætter, der efter et bestemt points system havde scoret flest points på markprøver og FJD's udstilling i året, der var gået.

Resumé 1969 – 1973

Klubbens næste femårsperiode, hvor medlemstallet blev fordoblet til 450, var fortsat præget af de mennesker, der havde startet Dansk Breton Klub.

Men mange nye mennesker kom til, og grundlaget for avlen og retningslinjerne for klubarbejdet blev debatteret, vurderet og justeret.

Bretons begyndte for alvor at blande sig i topplaceringerne på de store fælles markprøver.

Dansk Breton Klubs bidrag i debatten om betydningen af hundens arbejde efter skuddet var at indføre en apporteringsprøve.

1974 – 1978

Hvalpefødsler og medlemstilgang

Antal stambogsførte bretons kulminerede i 10 års jubilæumsåret 1973 med 420. Et antal, der ikke siden er nået tilnærmelsesvis. Antal stambogsførte bretons i de næste 5 år var: 1974: 260 – 1975: 283 – 1976: 225 – 1977: 229 – 1978: 260, hvilket giver et gennemsnit på 250 stambogsføringer pr. år.

Medlemstallet for samme periode svingede mellem 441 ved starten af 1974 til 550 i 1975, og det sluttede ved godt 500 i 1978. Med hensyn til antal medlemmer er det værd at bemærke, at Dansk Breton Klub i denne periode blev den største specialklub af de engelske racer.

Det er for så vidt bemærkelsesværdigt, at bretonklubben kunne stabilisere sit medlemstal på over 500 i denne periode, hvor der skete et fald i stambogsføringer af bretons på 20%. Man skal også tænke på, at i denne periode ændrede vort landbrug driftsform. Kvægdriften blev mindre, sprøjtning mod ukrudt og insekter blev mere og mere udbredt, og de små lodder blev færre på bekostning af store kornmarker. Det betød ringere levevilkår for småvildt i det åbne landskab. Samtidig skete der et stort udbud af skovjagter – især til store konsortier. Mange jægere ændrede jagtform fra markjagt til skovjagt.

Da valg af jagthund har meget at gøre med den jagtform, man driver, så betød det, at færre jægere havde brug for de stort gående stående engelske jagthunderacer. Til gengæld fortsatte labradorretrieverne deres eksplosionsagtige udbredelse.

Jeg vil fremsætte den påstand, at flere jægere fik øjnene op for bretons kvaliteter som jagthund. Desuden kan det konstateres, at mange af disse jægere blev medlemmer af Dansk Breton Klub. Det betød, at klubben talte et stort antal medlemmer, som ikke deltog i de rent hundesportsmæssige arrangementer, men de havde alligevel interesse i at følge arbejdet i den klub, der varetog deres jagthunderaces interesser.

Bestyrelse og avlsråd

Perioden 1974 – 1978 var fortsat præget af store debatter om avlsrådets arbejde. Desværre havde en del af denne debat fortsat en tendens til at blive for personlig, hvilket afstedkom nogle personskit.

Først og fremmest var det "rotationen", der optog sindene. Det var svært at bevise arvegangen omkring denne alvorlige fejl. Det gjorde det heller ikke lettere, at symptomerne kunne være meget forskellige fra hund til hund. Nogle roterede fuldkomment afsindigt rundt om sig selv, andre havde en tendens til mystiske hovedbevægelser. Det skabte naturligvis en del myter, som slørede kendsgerningerne noget. Derudover benyttede nogle diskussionen til at sige "tak for sidst", mens andre, der mere eller mindre tilfældigt havde erhvervet sig en hund indenfor de trufne stammer, nægtede at acceptere problemet trods klare facts.

Som årene gik, så vi heldigvis færre og færre bretons med denne fejl, idet avlsrådet og opdrætterne avlsmæssigt arbejdede ud fra teorien, at forældredyr uden rotation ikke avler hvalpe

med rotation. Det er derfor forholdsvis let at komme problemet til livs, hvis vi erkender det og bærer os fornuftigt ad.

Et andet problem var den kendsgerning, at der konstateredes flere og flere bretons, der led af hofteledsdysplasi. På dette område rådede der stor uklarhed m.h.t., hvad der skyldtes arv, og hvad der skyldtes miljø. På generalforsamlingen i 1974 blev det vedtaget, at en tæve, der skal bruges til godkendt avl, skal være røntgenfotograferet og erklæret fri for hofteledsdysplasi. Kravet eksisterede allerede for avlshannernes vedkommende. Det skal bemærkes, at både formanden Knud Düring og den afgående formand for avlsrådet R. G. Dissing var modstandere af forslaget, idet de var bange for, at mange så blot fandt en hanhund uden om avlsrådet.

På generalforsamlingen i 1974 blev Peter Gude valgt til ny avlsrådsformand, da R. G. Dissing trak sig tilbage. Kaj Ahrens indtrådte som sjællandsk medlem, og Ove Andersen efterfulgte J. C. Jespersen på Fyn.

Peter Gude sad dog kun i to år, idet en konflikt mellem ham og formanden Knud Düring desværre fik Peter Gude til at trække sig ud af arbejdet. Bestyrelsen konstituerede Ole Østergaard som formand for avlsrådet, et valg, den senere generalforsamling bekræftede.

I jubilæumsskriftet september 1973 blev der udkastet en ide til en ny prøve benævnt en **robusthedsprøve**. Prøven skulle holdes i avlsrådets regi. Prøvens formål var at finde de hunde, der havde den største robusthed og trække dem ind i avlen. Ideen til prøven skyldtes, at racen generelt manglede robusthed, hvilket hører med til jagtlig høj kvalitet.

Da det ikke var lykkedes at få dette arrangement op at stå i 1973, blev prøven i 1974 den første af sin art. På prøven, der blev afholdt på Fyn, mødte 27 åben klasse hunde og 16 unghunde. Disse hunde blev dels bedømt rent eksteriørmæssigt, ligesom de efter et slip på frit felt fik en bedømmelse.

I 1975 ændrede man adgangskravet, så det kun blev unghunde, der skulle komme i det år, de fyldte 2 år. Prøven ændrede også navn til en **afkomsprøve**.

I 1975 deltog 27, i 1976 11, i 1977 17 og i 1978 29 bretons. Sidste prøve var opdelt i en øst for og en vest for Storebælt. Afkomsprøven 1979 blev aflyst pga. for lille tilmelding. Siden har det ikke været forsøgt at holde denne prøve.

Hvad var årsagen til, at denne gode ide ikke var levedygtig? Hovedårsagen var nok, at prøven ikke var attråværdig for opdrættere eller ejere. Det var en intern prøve, hvis bedømmelse skulle være et supplement til markprøve- og udstillingskritikker. Selvom interessen var stigende hos

bretonjere til at stille på markprøver og udstillinger, var det fortsat et alt for lille antal til at være repræsentativt og vejledende for avlen med bretons. Men vi må i sandhedens interesse også tilstå, at arrangementet ikke var spændende nok for ejerne. Terrænet, en roemark og en stubmark, var stillet til rådighed, hvorved det var det samme terræn, alle hunde skulle over.

I 1978 trådte Knud Düring tilbage, efter 8 års arbejde som formand. Til ny formand valgtes Aage Stenhøj Jørgensen. Der er ikke siden valgt ny formand.

I perioden 1974 – 1978 var Børge Hansen, Robert Helbo og Eigil Rasmussen medlemmer af bestyrelsen. Ole N. Østergaard blev i 1976 afløst af Niels Tøttrup, som igen afløstes af Bent Strandsbjerg Pedersen i 1978.

På generalforsamlingen i 1978 blev Dansk Breton Klubs pokal- og ærespræmiefond stiftet. Fondens kapital var skaffet ved salg af et farvelitografi med bretonskitser, som Knud Düring havde tegnet.

Markprøver

Antallet af starter på anerkendte markprøver udgjorde for bretons nu ca. 10% af det samlede antal engelske hunde. Der blev lavet statistikker over præmieringsprocenter, som viste en noget svingende procent for bretons. Vi klarede os fortsat knapt så godt som pointerne og de engelske settere, hvorimod vi klarede os klart bedre end de irske settere og gordonsetterne.

Der var stor spredning i præstationerne. Vi så bretons, der gik helt til tops på en prøve, og blev prøvens bedste engelske hund – samtidig stillede der bretons, som tilsyneladende manglede jagtlyst, og som overhovedet ikke kunne anlægge et bare nogenlunde acceptabelt søg. Bestyrelsen erkendte heldigvis problemet, og slog igen og igen fast på generalforsamlinger og i klubbladet, at vi skal avle på de bedste jagtlige egenskaber. Det kan næppe bevises, at den generelle standard for bretons jagtlige anlæg tog et opsving i denne periode. Men udadtil fik bretonen dog et bedre og bedre renommé. Det skyldes bl.a., at enkelte bretons i denne periode markerede sig med toppræstationer på de store efterårsvinderklasser.

I 1974 blev Ras (Bretons Tot/Sussi) ført af Arne Jepsen 5. vinder på Dansk Jagtforenings Mesterskabsprøve.

I 1975 blev Lonka (Nordfjordens Tim/Lichell) ført af Dorte Kjærsgaard 4. vinder på Dansk Kennel Klubs vinderprøve. Samme år blev Jean (Bretons Tot/Sussi) ført af Aage Stenhøj Jørgensen 4. vinder på Landsjagtforeningens eliteprøve. Det betød, at for første gang deltog der 2 bretons på danmarksmesterskabet. Der blev de dog ikke placeret.

I 1976 fik Jean (Bretons Tot/Sussi) ført af Aage Stenhøj Jørgensen igen adgangsbillet til danmarksmesterskabet, idet den blev 2. vinder på Dansk Kennel Klubs vinderprøve. Heller ikke denne gang blev det til en placering på danmarksmesterskabet. Samme år blev Sussi (Jacques/Tøsen) ført af Bent Strandsbjerg Pedersen 6. vinder på Dansk Jagtforenings Mesterskabsprøve.

I 1978 blev Vodka (Pigro/Ulla) ført af Knud Stæhr 6. vinder på FJD’s vinderprøve. På Landsjagtforeningens eliteprøve blev Jean i en alder af 9 år 2. vinder, og var dermed ældste deltager på danmarksmesterskabet. Her blev det ikke til nogen placering, men Jean er foreløbig den eneste breton, der har deltaget på danmarksmesterskabet 3 gange.

Fra klubbens forårsprøver kan følgende pokalvindere nævnes:

År	Antal	Unghundeklasse	Åbenklasse	Vinderklasse
1974	55	Zita Chr. Johansen	Anja Kurt Pedersen	Stubbebys Jackie Bent Christensen
1975	48	Nordfjordens Itro Inge Helbo	Maxi Eigil Rasmussen	Nordfjordens Lonka Dorte Kjærsgaard
1976	69	Dennis Leif Sielemann	Siska Aage Stenhøj Jørgensen	Jean Aage Stenhøj Jørgensen
1977	56	Dennis Leif Sielemann	Amigo Jørgen Hansen	Lady Torben P. Pedersen
1978	46	Nuser Mogens Tøth	Uffe Mads Due Hansen	Skipper Carl Nielsen

Apporteringsprøver

Bretonsklubbens egen apporteringsprøve, der hurtigst kom med i klubarbejdet helt fra starten, fortsatte med god deltagelse. Som tidligere nævnt indførte Landsjagtforeningen af 1923 en apporteringsprøve, der var næsten identisk med Dansk Breton Klubs.

På Dansk Jagthunde Udvalgs møde den 22. januar 1976 blev Landsjagtforeningens apporteringsprøve indført som en autoriseret prøve, hvis resultat nu kunne indføres i stambogen. Det var den første markante nyskabelse Dansk Breton Klub har stået fadder til med Knud Düring som pennefører.

I 1978 indførte Dansk Breton Klub en udvidet og sværere apporteringsprøve for de bretons, der havde bestået den almindelige autoriserede prøve. Denne prøve var identisk med Dansk

Jagtforenings apporteringsprøve, som desværre faldt bort i handelen med Landsjagtforeningen om hvilken prøve, der skulle være den nye autoriserede prøve.

Den nye udvidede prøve, kaldet B-prøven slog straks an, fordi der her var et incitament for bretonejere til at arbejde videre med arbejdet efter skuddet og dermed få en dygtig apportør.

Dansk Jagthunde Derby

Den 14. juli 1974 fremsendte Dansk Breton Klubs bestyrelse en fornyet ansøgning til Dansk Jagthunde Derbys bestyrelse om at få bretons optaget.

Den 10. januar 1975 modtog formanden Knud Düring et afslag fra derbyets bestyrelse. Dette afslag satte sindene i kog bl.a. på grund af følgende begrundelser i afslaget:

“Flere af klubberne (pointer-, engelsksætter-, irsk setter- og gordonsetterklubberne) har begrundet deres afslag, der bl.a. går ud på, at bretons bygning, og dermed stilen, afviger så meget fra stilen på de engelske hunderacer, at et korrekt sammenligningsgrundlag ikke er muligt”.

Til sidst sluttede afslaget med:

“Klubberne finder ikke anledning til drastiske ændringer i derbyets struktur, førend bretons præstationer nærmer sig mere de engelske jagthunderacer”.

Det kunne vel næppe være formuleret mere nedladende og arrogant. Udover at afslaget kun vedrørte optagelse i derbyet, så lå der i hele brevets tone, at man faktisk ikke mente, bretonen skulle have lov til at gå sammen med de rigtige engelske hunde på markprøverne.

Da Dansk Breton Klubs bestyrelse følte, at hele samarbejdet og fællesskabet indenfor FJD havde svigtet, ville de stille forslag på generalforsamlingen om, at klubben udtrådte af FJD.

Nu skete der imidlertid hurtigt visse ting. For det første tog Engelsk Setter Klubs repræsentant i derbyudvalget Lystrup Larsen stærk afstand fra afslagets formulering. Det blev dermed klarlagt, at det var pointerklubbens formand Bent Hansen, der stod fadder til afslagets formulering. Dernæst lovede FJD's formand Karl Christiansen at rejse sagen på FJD's næste bestyrelsesmøde, ligesom han lovede at formidle en kontakt de engelske klubber imellem, så sagen kunne tages op til en ny vurdering. Efter at have modtaget dette positive tilsagn, trak bestyrelsen sit forslag om udtræden af FJD tilbage.

Den 25. november 1975 modtog Dansk Breton Klub et brev fra derbyudvalget, hvori man tilbød bretons to muligheder:

- enten at lade en optagelse bero på en endelig afgørelse på de fire klubbers generalforsamlinger.
- eller at indgå i en prøvetid på 5 år fra 1978 – 1982 uden repræsentation i derbyudvalget. Hvis bretons opnåede 3 placeringer på de 5 år, ville Dansk Breton Klub automatisk blive optaget fra og med 1983 på lige fod med de øvrige klubber.

Dansk Breton Klub tilsluttede sig det sidste forslag, idet man ikke kunne være sikker på, at alle fire engelske klubbers generalforsamlinger ville svare ja.

I perioden 1974 – 1978 var Børge Hansen, Robert Helbo og Eigil Rasmussen medlemmer af bestyrelsen. Ole N. Østergaard blev i 1976 afløst af Niels Tøttrup, som igen afløstes af Bent Strandsbjerg Pedersen i 1978.

På generalforsamlingen i 1978 blev Dansk Breton Klubs pokal- og ærespræmiefond stiftet. Fondens kapital var skaffet ved salg af et farvelitografi med bretonskitser, som Knud Düring havde tegnet.

3.3 Markprøver

Antallet af starter på anerkendte markprøver udgjorde for bretons nu ca. 10% af det samlede antal engelske hunde. Der blev lavet statistikker over præmieringsprocenter, som viste en noget svingende procent for bretons. Vi klarede os fortsat knapt så godt som pointerne og de engelske settere, hvorimod vi klarede os klart bedre end de irske settere og gordonsetterne.

Der var stor spredning i præstationerne. Vi så bretons, der gik helt til tops på en prøve, og blev prøvens bedste engelske hund – samtidig stillede der bretons, som tilsyneladende manglede jagtlyst, og som overhovedet ikke kunne anlægge et bare nogenlunde acceptabelt søg. Bestyrelsen erkendte heldigvis problemet, og slog igen og igen fast på generalforsamlinger og i klubbladet, at vi skal avle på de bedste jagtlige egenskaber. Det kan næppe bevises, at den generelle standard for bretons jagtlige anlæg tog et opsving i denne periode. Men udadtil fik bretonen dog et bedre og bedre renommé. Det skyldes bl.a., at enkelte bretons i denne periode markerede sig med top præstationer på de store efterårsvinderklasser.

I 1974 blev Ras (Bretons Tot/Sussi) ført af Arne Jepsen 5. vinder på Dansk Jagtforenings Mesterskabsprøve.

I 1975 blev Lonka (Nordfjordens Tim/Lichell) ført af Dorte Kjærsgaard 4. vinder på Dansk Kennel Klubs vinderprøve. Samme år blev Jean (Bretons Tot/Sussi) ført af Aage Stenhøj Jørgensen 4. vinder på Landsjagtforeningens eliteprøve. Det betød, at for første gang deltog der 2 bretons på danmarksmesterskabet. Der blev de dog ikke placeret.

Resumé 1974 – 1978

I denne femårsperiode fokuserede man på to ting i avlen: Rotation og HD. Rotation lykkedes det stort set at få avlet ud af racen, mens man desværre konstaterede flere og flere tilfælde med hoftedysplasi (HD) hos bretons. Derfor indførtes nu også et krav om, at leverer skulle være HD-fri, hvis avlsrådet skulle god for en parring.

På markprøverne kunne man notere en stor spredning i kvaliteten af bretons arbejde. Men der var dog mange toppræstationer, især på de store efterårsvinderprøver, som medvirkede til, at racens omdømme blev bedre og bedre.

Efter i første omgang at have fået et nedladende afslag på en ansøgning om optagelse i Dansk Jagthunde Derby, blev bretons optaget på prøve i 5 år uden repræsentation i derbyudvalget.

Da interessen for hundens arbejde efter skuddet var stor blandt klubbens medlemmer, indførte man en sværere apporteringsprøve som supplement til den almindelige autoriserede prøve.

1979 – 1983

Klubliv og bestyrelse

Medlemstallet for denne periode svingede fra 546 i 1979 til den hidtidige rekord på 652 i 1982, hvorefter det faldt til 602 i 1983.

Kun Dansk Ruhår Klub og Korthårklubben var større i FJD, men henimod midten af firserne blev vi overhalet af Dansk Münsterländer Klub og Klubben for Gamle Danske Hønsehunde. Dansk Breton Klub havde dog fortsat et højt medlemstal i forhold til racens udbredelse og i betragtning af, at hvalpefødslerne kun lå på lidt over 200 om året i denne periode.

Det årlige kontingent var i 1979 sat til kr. 75, men pga. prisstigninger og udvidelse af forskellige aktiviteter steg det i 1980 til kr. 80, så til kr. 100 i 1982 og kr. 105 i 1983. Stigningerne var først og fremmest en nødvendighed pga. stigningen i kontingentet til FJD og bladet "Jagthunden".

Klubbladet "Bretons" levede fortsat i bedste velgående med skiftende entusiastiske redaktører. Efter at referaterne fra specialklubbernes prøver blev fjernet fra "Jagthunden", som en nødvendig besparelse, blev samtlige kritiker for bretons fra alle anerkendte markprøver og udstillinger bragt i vort klubblad "Bretons". Det blev kritiker i en årrække. Men da vi til stadighed hørte om andre klubbers økonomiske problemer, valgte vi at fortsætte med at bringe dette stof i klubbladet, som udkom 5–6 gange årligt. Udover dette aktuelle stof i forbindelse med prøven eller udstillingen, er disse kritiker meget brugte som oplæg, når der skal foretages avlsmæssige vurderinger.

Rent bestyrelsesmæssigt afløstes Robert Helbo i 1980 efter 14 års virke af Knud Ståhr. En uge efter generalforsamlingen havde vi den store sorg at miste klubbens kasserer gennem 13 år Børge Hansen. Torben P. Pedersen, der var 1. suppleant, indtrådte i bestyrelsen. Børge Hansens hustru, Betty Hansen, blev efter Børges død udnævnt til kasserer uden bestyrelsesmandat. Det fik hun imidlertid i 1981, da hun afløste Eigil Rasmussen. Den sidst udskiftning skete i frem til 25 års jubilæet har bestyrelsen således bestået af Aage Stenhøj Jørgensen (formand), Betty Hansen, Knud Johansen, Torben P. Pedersen og Knud Ståhr.

En væsentlig nyskabelse i dette femår var afholdelsen af de første breton week-ends. Der havde tidligere været tanker i initiativet brugt til sådanne stævner, men det var ikke blevet til noget.

Den første breton weekend fandt sted i weekenden 19. – 20. januar 1980 og kostede kr. 125 pr. person. Den anden blev afholdt den 30. – 31. januar 1982 og kostede kr. 150 pr. person. Begge

blev afholdt under ideelle forhold på klubbens medlemsejendom i Ebeltoft, og der deltog godt et halvt hundrede af klubbens medlemmer.

Der var foredrag, gruppearbejde og paneldiskussioner foruden, at der havde med avl at gøre, men også om bretons eksteriør, optog sindene, og der blev fremsat mange gode idéer til fremtiden i klubarbejdet. Som det første resultat af sidstnævnte redes et net af kontaktpersoner ud over landet.

Blandt de mest markante indlæg huskes Ejnar Theilgaards foredrag om “jagthundens egenskaber”. Men også vores egne medlemmer ydede gode bidrag. Disse breton weekends blev fra starten en succes, og ud over det faglige udbytte skal nævnes det kammeratlige samvær, som lå på et højt niveau.

Efter at den danske regering i slutningen af tresserne havde ophævet rabiesgrænsen sydpå, havde bl.a. Norge og Sverige lukket for at indføre hunde, og det var i denne forbindelse ligegyldigt, om det drejede sig om en endagstur eller en varig import.

Desværre satte disse restriktioner fortsat en effektiv bremse på samarbejdet med Norsk Breton Klub, der havde ca. 260 medlemmer, og den nystiftede Svensk Breton Klub, der havde ca. 50 medlemmer. Men skiftende norske formænd og andre norske venner var gæster på vore prøver, ligesom Svensk Breton Klubs formand Harald Ryderheim ivrigt deltog som gæst på vore markprøver og på en breton weekend.

I Tyskland som også blev denne klub af Friedrich Fähnmann var en flittig gæst på vore prøver, og han sørgede bl.a. for at importere en del gode danske bretons til Tyskland, som sammen med franske importere dannede grundstammen ved racens opbygning.

De åbne grænser betød, at danske bretons kunne deltage på markprøver i Europa, og uden besvær kunne der nu importeres hunde bl.a. fra Frankrig.

Dansk Breton Klub har fortløbende ladet sig repræsentere i FJD's bestyrelse af klubbens formand. Disse har på hver sin måde markeret sig i dette bestyrelsesarbejde, og de har aldrig hørt til de mest mundlamme i det selskab. Demokratiet er blevet forvaltet ret forskelligt af FJD's skiftende bestyrelser, men det positive skal nævnes først. For at nævne nogle blandt formænd for FJD's bestyrelse, som har været til stor hjælp og støtte for Dansk Breton Klub. Det er Ingvar Torp og Q. Fuglsang-Rogge. I 1980 overtog Aage Stenhøj Jørgensen hvervet som sekretær for FJD's bestyrelse efter Gordon Knudsen. Dette hverv bestrider han stadigvæk.

Avlsarbejdet

I denne periode blev klubbens love ændret, så alle tre avlsrådsmedlemmer nu valgtes af generalforsamlingen mod hidtil to og en udpeget af bestyrelsen.

I 1979 blev Kaj Ahrens afløst af Knud Düring på Sjælland. Han sad til 1982, hvor han afløstes af Arne Jepsen, som imidlertid trak sig i 1983 pga. et svigtende helbred. Det var ikke muligt at finde en afløser på Sjælland. Ole N. Østergaard fratrådte som jysk avlsrådsmedlem i 1981, og blev afløst af Knud Klit, der fortsatte siddende i avlsrådet. På Fyn varetog Ove Andersen jobbet i hele denne femårsperiode.

På initiativ af bestyrelsen blev der udarbejdet forskellige revisioner af retningslinjerne for godkendt avl. Efter diverse ændringer blev bestemmelserne for godkendt avl endeligt vedtaget af generalforsamlingen.

Resultatet, som blev godkendt på et bestyrelsesmøde den 27. juni 1980. Den efterfølgende generalforsamling godkendte disse retningslinjer, som fortsat er gældende.

I 1981 vedtog man, at der fremover skulle offentliggøres en parrings- og hvalpeliste i klubbladet "Bretons". På ca. samme tidspunkt indgik klubben i et samarbejde med FJD's øvrige specialklubber om at bringe en fælles hvalpeannonce i de to store jagtblade. Disse hvalpeanvisninger vedrører kun parringer, der er godkendt eller rådgivet af avlsrådet.

Avlsarbejdet var fortsat til debat. På generalforsamlingen i 1980 blev der fremsat et forslag om, at kun bretonhvalpe efter HD-frie forældredyr kunne stambogsføres eller alternativt alle forældredyr skulle have en HD-status efter hvilke der skulle stambogsføres hvalpe, skulle have en HD-status i Dansk Kennel Klubs stambogsregister. Disse forslag kunne ikke samle et flertal, selvom mange var enige i forslagens hensigt. Lignende forslag dukker stadigvæk op.

På Dansk Kennel Klubs repræsentantskabsmøde i 1979 vedtog repræsentantskabet af især selskabshundefolkene nogle avlsrestriktioner for at kunne få stambogsført hvalpe efter udstillingspræmierede forældredyr. Sammen modstandere af dette forslag, som Dansk Breton Klub stærke modstandere af dette forslag, var primære egenskaber for en jagthund. Bretonklubbens medlemmer var hvis disse restriktioner blev ført ud i praksis, idet der er mange gode bretons, som vil begrænses i anvendelse i avlen, der aldrig kommer på en udstilling. En sådan avlsrestriktion er da udmærket, hvis racen har problemer med at fastholde en eksteriørmæssig standard.

Der blev nu indledet et samarbejde mellem stående og ikke-stående jagthundeklubber samt nogle brugshundeklubber om at få denne vedtagelse omstødt. Det lykkedes om en repræsentantskabsmøde i 1981, hvorefter det blev frivilligt, om en specialklub ville lade racen underkaste disse stambogsføringsregler. Dansk Breton Klub meldte naturligvis fra, og sådan er det stadigvæk.

Forskellige opdrættere og bretonjere importerede i denne periode bretons fra de store kenneler i Bretagne. Disse importer skulle give vores bretons en tiltrængt blodfornyelse. Nogle kom aldrig til at præge avlen, mens andre viste sig at være værdifulde avlsdyr. Uden at forskønner nogen, skal især nævnes Udeck du Moulin de Callac, hvis afkom var med til at skabe en markant opblomstring for racen i slutningen af firserne.

Antal stambogsførte hvalpe for denne periode lå på et gennemsnit på 218 fordelt således: 1979: 203 – 1980: 253 – 1981: 268 – 1982: 204 og 1983: 166.

Markprøver

I denne femårs periode dykkede bretonnernes præmieringsprocent katastrofalt – helt ned til 9%. Den statistiske fordeling over årene ser således ud:

År	Antal starter i kvalitetsklasser	Præmieringsprocent
1979	92	28%
1980	87	14%
1981	85	9%
1982	96	20%
1983	129	32%

Som det også fremgår af denne statistik, så sluttede vi perioden helt oppe på 32%, på hvilket niveau vi i øvrigt fortsat ligger.

Bretons få præmieringer på markprøver især i 1980 og 1981 blev kraftigt debatteret. Desværre var der ingen trøst at hente ved sammenligning med andre racer, hvor bl.a. de engelske settere og pointere lå stabilt på over 30% og over 20%. Den ringe vildttilgang pga.. nogle strenge vintre og nogle fugtige somre havde en del af skylden. Fortsat kneb det også med rutinen hos mange førere af bretons. Det væsentlige var dog, at man erkendte problemet. Vi kan i dag glæde os over, at

problemet blev løst. Hvorledes, er der sikkert mange teorier om, men eet er givet: Konsekvent avl på forældredyr med jagtlige kvaliteter på et højt niveau giver bonus i den sidste ende.

Det skal også nævnes, at kun een breton, nemlig Nordfjordens Mille (Udeck du Moulin de Callac/Nydams Bette) ført af Børge Hansen, blev placeret på en efterårsvinderprøve i denne femårsperiode, idet det skete på Landsjagtforeningens Eliteprøve i 1979 med en 5. plads, som desværre ikke rakte til deltagelse på danmarksmesterskabet.

Pokalvinderne på klubbens egne forårsprøver var følgende:

År	Antal	Unghundeklasse	Åbenklasse	Vinderklasse
1979	52	Ingen 1. præmier	Uffe Mads Due Hansen	Dennis Leif Sielemann
1980	51	Zola Jørgen Dejgaard	Claes Knud Johansen	Nordfjordens Lonka Dorte Kjærsgård
1981	40	Trille Regin M. Nielsen	Claes Knud Johansen	Baro Carsten Hinnerup
1982	33	Ingen 1. præmier	Trine Niels Madsen	Elan Knud Klit
1983	62	Tanja Bengt Rytter	Freja Sven Bjerg	Claes Knud Johansen

Prøveperioden på 5 år for bretons deltagelse i Dansk Jagthunde Derby var udløbet. En ny prøveperiode på de samme vilkår blev bevilget.

Udstillinger

Som nævnt under breton weekends, så var bretons eksteriør til debat. Standarden refererer til racens hjemland Frankrig, og denne standard kan der ikke ændres på lokalt – f.eks. i Danmark.

For at få en så ensartet bedømmelse som muligt fra vore dommere, blev der holdt to dommerseminarer for vore udstillingsdommere på breton weekenderne i 1980 og 1982. Den slags initiativer er nødvendige og bar også frugt. Desværre havde vi fortsat problemer med de all-round dommere, som Dansk Kennel Klub flittigt brugte på deres udstillinger, idet mange af disse udmærkede dommere aldrig burde have ringet 1. præmie efter den gældende standard.

Importerne fra Frankrig samt danske bretonfolks besøg på de store udstillinger i Frankrig var med til at udbrede kendskabet til den ønskede kvalitet rent eksteriørmæssigt.

Antal deltagere på udstillinger var således:

År	FJD's udstilling	DKK's udstilling
1979	28	?
1980	46	13
1981	35	41
1982	36	31
1983	52	35

Der var således deltagerekord på vores egen udstilling i Odense først i 1980 med 46 bretons og så i 1983 med 52 bretons. Hvis man skal give en kortfattet vurdering af udstillingen i denne femårsperiode, så var der en bedring at spore, idet de værste afvigelser fra standarden efterhånden blev færre, og vi kunne spore en bedre ensartethed i forhold til standarden.

I 1981 blev Per Porsild dommer for bretons, og i 1983 blev Knud Klit dommer. Vores dommerstab bestod nu af Arne Bjergfelt, Gunnar Brogaard, Knud Düring, Inge Helbo, Knud Klit og Per Porsild.

Apporteringsprøver

De anerkendte apporteringsprøver, der blev afholdt i klubregi to steder i landet, lå på et deltagerantal på 27 i 1979, som steg jævnt til 40 i 1983. Den nye sværere apporteringsprøve, B-prøven, havde også fået et godt tag i klubbens medlemmer. Her stillede 12 i 1979, et antal, som også steg jævnt til 23 i 1983.

I 1980 indførte Dansk Breton Klub en finale i apporteringsprøverne under Gisselfeld Gods på Sjælland. Til finalen blev de bedste apportører inviteret. Det første år var udtaget 7 bretons. I 1981, mens der i 1982 stillede hele 10 bretons. I 1983 var deltagertallet 6 bretons. Med denne finale havde apporteringsprøverne fået en naturlig overbygning, som det har været attraktivt at blive udtaget til. De dommere, der dømte disse mesterskabsprøver i apportering, var imponerede af hundenes effektivitet, når de blev sat på apporteringsopgaver i uoverskueligt terræn. Prøven svarer til retrievernes mesterskabsprøver, så der er tale om en prøve med stor sværhedsgrad.

Dansk Breton Klubs målsætningen for apporteringsprøver indfries for en stående jagthund at prioritere arbejdet efter skuddet højt.

Resumé 1979 – 1983

Klubben udvidede sine aktiviteter i denne periode ved at arrangere bretonweekends. Samværet på disse stævner var meget udbytterigt og inspirerende, og satte nye initiativer i gang.

De åbne grænser mod syd gjorde det nemt at importere bretons fra Frankrig, mens de lukkede grænser mod det øvrige Skandinavien, hæmmede det nordiske samarbejde.

På markprøverne lykkedes præmieringsprocenten katastrofalt, men steg så til et højt niveau.

Dansk Kennel Klub indførte nye stambogsføringsregler med krav om udstillingspræmierung for avlsdyr. Ordningen blev senere lavet om til at være frivillig, og Dansk Breton Klub valgte med mange andre jagthundeklubber at stå udenfor.

Der indførtes en mesterskabsprøve i apportering som den endelige overbygning på klubbens apporteringsprøvesystem.

1984 – 1988

Avlsarbejdet

Stambogsføringer af bretons lå på et gennemsnit på 215 for denne femårsperiode med følgende tal for de enkelte år: 1984: 276 – 1985: 212 – 1986: 188 – 1987: 180 og 1988: 212.

I 1984 indvalgte Gætte Stenhøj Jørgensen som sjællandsk avlsrådsmedlem, så nu var avlsrådet igen fuldtalligt. Men det var ikke nu, at finder af Knud Klit og Gætte Stenhøj Jørgensen, der fungerede frem til jubilæet.

Avlsrådet havde ikke altid et populært arbejde i denne periode. Der var de vedtagne regler for godkendt avl. I denne periode var der næsten konstant mangel på bretonhvalpe, så man var hele tiden bagud for at nå at producere bretons til selskabsbrug. Fra avlsrådets side blev fastholdt den vedtagne linie: “Salg til jægere skulle være en undtagelse”.

Endvidere gjorde avlsrådet medlemmerne opmærksom på, at ikke godkendte tæver ejere at avle på deres bretoner, hvis den ikke opfyldte de vedtagne minimumsregler for godkendt avl. Avlsrådsmedlemmerne risikerede at blive skudt ud af potentielle købere, der ikke skulle bruge bretonen til jagt, eller som ikke fik sure bemærkninger fra tæveejerne, hvis parringen ikke kunne godkendes eller anbefales. Men på klubbens generalforsamlinger bekræftede man fortsat hinanden i den førte avlspolitik, så linien frem til jubilæet lå fast med vægten lagt på de jagtlige egenskaber, på nervefasthed og dressurbarhed, på det eksteriøre fastholdes så tæt til FCI's standard, som det var muligt. Som beskrevet under afsnittet om markprøver, så det ud til, at vi var på det rette spor.

Klubliv og bestyrelse

Som nævnt i forrige kapitel, så skete der ingen ændringer af bestyrelsen i denne femårsperiode.

Økonomien bevægede sig af og til omkring et nulpunkt, så for ikke at komme i den situation, at kassen var tom, skulle holdes vedtog man at afsætte kr. 5.000 om året i et jubilæumsfond. Det lykkedes, selvom det nogle år kun var kr. 3.000.

Kontingentet steg i 1985 med kr. 15 til kr. 120 og i 1987 til kr. 130.

Medlemstallet lå hele tiden lige under 600 pr. år, hvilket var passende medlemstal.

Den 16.–17. februar 1985 løb den tredje bretonweekend af stablen i Ebeltoft Hovedemne var:
*“Hvad kender vi til hundens psyke, vores Søren Vase med et fangslende og tankevækkende indlæg – bl.a. baseret på en statistik over bretons markprøver præstationer det foregående år. Foredraget blev fulgt op af gruppearbejde, og på andendagen var der paneldiskussion over titlen *“grundlag for dressur og træning af bretonen”*. Konklusionen af denne bretonweekend blev bl.a., at mange førere og dressører af bretons har meget at lære om dressurarbejde, at hvis vi generelt kunne hæve kvaliteten af det dressurarbejde, der udførtes, ville vi få meget større udbytte af vores hundes arbejde.

Der har indtil dato ikke været arrangeret flere bretonweekends, idet man nu fra 1986 brugte kræfterne til planlægning og forarbejde med 25-års jubilæet.

Markprøver

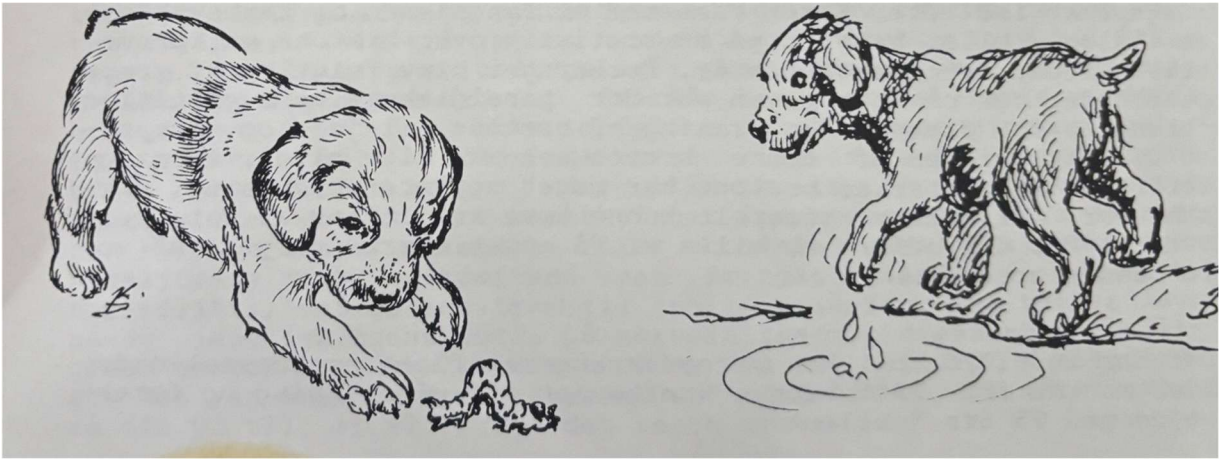
Bretons præstationer på markprøver i denne femårsperiode op til jubilæet må karakteriseres som det hidtidige højdepunkt i klubbens historie. Vi vil i disse år vise en markant fremgang, hvormed bretonen igen kunne placere sig på højde med de øvrige engelske racer. Men at denne stigning ikke kom af sig selv, er tydeligt. Der var i dagligdagen lagt et enormt arbejde i at frembringe en effektiv og tillidsvækkende brugshund.

Statistisk lå præmieringsprocenten på ca. 28 % i gennemsnit med følgende eksakte tal:

År	Antal starter	Præmieringsprocent
1984	137	23 %
1985	110	31 %
1986	121	29 %
1987	115	26 %
1988	204	32 %

Det store antal starter i 1988 skyldes, at der i forbindelse med jubilæet blev afholdt en ekstra markprøve for bretons. Antal starter fordeler sig kun på ungdoms- og åbenklasse.

Det store antal starter i 1988 skyldes, at der i forbindelse med jubilæet blev afholdt en ekstra markprøve for bretons. Antal starter gælder kun ungdoms- og åbenklasse.

På klubbens forårsprøver havde vi følgende pokalvindere:

År	Antal	Unghundeklasse	Åbenklasse	Vinderklasse
1984	66	Zenta Axel Spangsberg	Tanja Bent Rytter	Tanja Bent Rytter
1985	48	Thor Svend Bjerg	Hanna Knud Johansen	Langvads Tjell Knud Klit
1986	60	Viane du Tertre Carsten Hinnerup	Plet Keld Sørensen	Langvads Tjell Jens Knudsen
1987	46	Stenhøj Bessie Aage Stenhøj	Ann Axel Spangsberg	Langvads Tempo Erling Kristensen
1988	74	Bodo Erling Kristensen	Schott Jens Dalgaard	Schott Jens Dalgaard

På Dansk Kennel Klubs brugsprøve opnåede Plet ført af Kjeld Sørensen, som den første breton at få en 1. præmie.

På Dansk Jagthunde Derby var det indtil 1984 kun lykkedes en breton, nemlig Claes ført af Knud Johansen, at komme med i 2. heat. I 1984 kom Stenhøj Cliff ført af Carl Nielsen med i 2. heat. I 1987 kom Stenhøjs Milou ført af Poul Vestervang med i 2. heat. Men fortsat var det ikke lykkedes at få nogen bretons placeret blandt de 6 bedste.

Da 2. heat blev startet på andendagen i 1988, havde vi to bretons med, nemlig Stenhøjs Leika ført af Evald Larsen og Midtvejs Paw ført af Søren A. Refsgaard. Leika forsvandt ud af feltet i løbet af formiddagen, mens Paw med en 3. plads blev dagens første breton, der blev placeret på Dansk Jagthunde Derby. Det var en stor dag i klubbens historie, og den bedste placering inden for 25 års jubilæet. Kravet om 3 placeringer inden for 5 år er dermed vist kun få der havde troet, det var muligt at indfri og derved opnå optagelse som fuldgældigt medlem i Dansk Jagthunde Derby. Det vil vi fortidens fordomme mod bretonen, og som en cadeau til de engelske specialklubber, bretonen har nået blandet de øvrige engelske racer, og til Dansk Breton Klub i dag optager Dansk Breton Klub i Dansk Jagthunde Derby.

På de store efterårsprøver, hvor det kneb med præstationerne, markerede bretons sig igen på bedste vis.

I 1984 blev Rex ført af Carsten Hinnerup 5. vinder på FJD's vinderprøve. I 1985 gentog de præstationen denne gang på Dansk Jagtforenings Mesterskabsprøve, hvilket gav adgang til Danmarksmesterskabet, hvor det ikke blev til nogen placering.

I 1986 slog racen sig for alvor fast som en, man skulle regne med.

På Dansk Jagtforenings Mesterskabsprøve blev Langvads Tempo ført af Erling Kristensen placeret 6. vinder, og på FJD's vinderprøve blev Stenhøj Macon ført af Jan Marinussen 3. vinder. På Dansk Kennel Klubs vinderprøve blev Plet ført af Kjeld Sørensen 3. vinder, og Stenhøj Zorro ført af Aage Stenhøj Jørgensen blev 5. vinder.

Danskmesterskabet stillede for første gang 3 bretons, nemlig Langvads Tjell ført af Kjeld Sørensen, Stenhøj Macon og Plet. På dette danmarksmesterskab blev den første breton placeret på et danmarksmesterskab med en flot 3. plads.

I 1987 blev 3 bretons placeret på efterårets vinderprøver. Det var Stenhøjs Smiley ført af Aage Stenhøj Jørgensen, der blev 5. vinder på Dansk Kennel Klubs vinderprøve, og Stenhøj Zorro samt Tanja ført af Bent Rytter, der blev vinder på Landsjagtforeningens eliteprøve. Tanja kom med på danmarksmesterskabet, men blev ikke placeret.

I 1988 i jubilæumsåret var der mange bretons med i matchningen i Langvads Tjell førte af Jens Knudsen, der blev 5. vinder på FJD's vinderprøve.

Langvads Tjell kom med på danmarksmesterskabet. Her udførte den finalen slog den klart nummer 2 på et effektivt og blev danmarksmester. Det var også en understregning af Jens Knudsens dygtighed som dressør, hundefører og jæger.

Som en afslutning på bretons top præstationer omkring jubilæet skal nævnes europamesterskabet for kontinental racer. Her blev Stenhøj Nicki ført af Jan Carlsson en

europamester i 1989 for Kontinentale racer i Holland. En plads, der delte med en belgisk breton. Stenhøj Nicki forsvarer sit mesterskab på hjemmebane i Ungarn, som repræsentanter for den danske breton på internationalt niveau til dato.

Om prøveresultaterne i øvrigt skal nævnes, at Langvads Tempo ført af Erling Kristensen i 1984 deltog på den nye fuldbugsprøve og fik 2. præmie. Langvads Tempo er foreløbig den eneste breton, der har deltaget på en sådan dansk fuldbugsprøve.

I denne femårsperiode begyndte udsætningen af agerhøns for markprøverne rigtigt at gribe om sig. Det var desværre en nødvendighed, da mange prøver blev afholdt på jorder uden en naturlig agerhøns bestand. Resultatet var, at på mange prøver blev vi præsenteret for så dårligt flyvende, klubbens hunde og dem. Disse forhold var til en heftige debat på Dansk Jagthunde Generalforsamlinger, og der blev udarbejdet klare retningslinjer for udsætning samt etablering af kontrol med vildtflugtopdrætterne.

En væsentlig ting, som Dansk Jagthunde Udvalg i januar 1987, var kravet om, at en engelsk hund skulle have bestået en anerkendt apporteringsprøve for at kunne indsende til en brugsprøve. Dette forslag var allerede indsendt af Dansk Breton Klub i 1984, men vandt ikke dengang. Først da Dansk Pointer Klub i 1987 fremsatte forslaget, blev det vedtaget. Først der, og senere i Dansk Jagthunde Udvalg.

Apporteringsprøver

I 1985 udvidede klubben apporteringsprøverne, idet man nu også holdt en prøve på Fyn. Klubben holdt således 3 prøver fordelt i de 3 landsdele, hvilket resulterede i en større deltagelse, så der nu deltog knapt 40 på de anerkendte prøver, og ca. 30 på den udvidede, sværere apporteringsprøve.

Da der efterhånden var mange bretons, der bestod den sværere prøve med 1. præmie, måtte man sætte en begrænsning på mesterapporteringsprøven i apportering, som fortsat blev holdt på en klapjagt i Denderup Vang. Til at dømme disse 12 bretons var indbudt 4 dommere, som havde nok at se til dagen igennem. I forbindelse med jubilæet lavede bladet "Dansk Jagthund" en flot reportage fra mesterapporteringsprøven i 1988. Denne reportage gav racen en flot reklame blandt danske jægere og hundesportsfolk i øvrigt.

Udstillinger

Antal deltagere på klubbens udstillinger i denne 5 års periode lå på et antal der svingede fra 31 til 37 bretons, hvilket var lige lidt nok.

På Dansk Kennel Klubs 5 udstillinger blev der tilsammen dømt ca. 30 bretons hvert år, så udstilling aktiviteten, bretonfolk gik mest op i.

Da Dansk Kennel Klubs bestyrelse pga. den dårlige økonomi ikke mere ville tildele udstillingsdommere, der kun kunne dømme én race, dommere i FJD's bestyrelse. Den at forud indtagelighed, således man tog hensyn til forbundets mange jagthunderacer, så man undgik at allround dommere blev anvendt. Th. Hassing Christensen. I tilslutning til klubbens udstillinger i 1985 blev der holdt et dommerseminar for de danske dommere, der kunne dømme bretons.

Til slut skal nævnes, at Dansk Kennel Klubs bestyrelse ændrede udstillingsreglementet radikalt i 1987 ved at indføre en ny klasseinddeling, bl.a. junior- og seniorklasse. Dansk Breton Klub var ikke begejstret for denne nydannelse, idet der nu kunne vurderes med kvalitets samme bedømmelse, blev prioriteret mere end konkurrencebetonede udstillinger. Fremtiden vil vise, om vores pessimisme var begrundet.

Resumé 1984 – 1988

Klubbens medlemstal ligger stabilt på ca. 600.

Den førte avlspolitik med hovedvægten lagt på de jagtlige egenskaber fastholdes konsekvent. Men kravene til et eksteriør, der nærmer sig det franske forbillede, skærpes også.

Bretons præstationer på de store fælles markprøver når deres hidtidige højdepunkt. Midtvejs Paw placeres som den første breton på Dansk Jagthunde Derby. Langvads Tjell placeres først på danmarksmesterskabet, og bliver to år efter danmarksmester. Stenhøj Nicki kommer ind på en delt europamesterskabsplads og bliver nr. 3 ved verdensmesterskabet.

25-års jubilæet

Forarbejde og optakt

Allerede i 1986 havde bestyrelsen en plan for jubilæet klar. Da alle var enige om, at de kræfter, der skulle bruges, gerne skulle resultere i mere end blot en markering af de 25 år, formulerede bestyrelsen følgende målsætning for jubilæet:

Formål

1. Det primære formål er at lave en fest og skabe et sportsligt moment og det kammeratlige samvær prioriteres højt.
2. Jubilæet skal være en milepæl for avlsarbejdet og træningsarbejdet hos bretons. En milepæl, hvor der gøres status hvad angår racens jagtlige egenskaber og eksteriør.
3. Gennem forarbejdet til jubilæet forsøges opbygget et engagement i og en bred ansvarlighed for arbejdet i Dansk Breton Klub blandt medlemmerne.
4. Jubilæet skal være et arrangement, som udbreder kendskabet til bretons i Danmark.
5. Jubilæet skal være en mulighed for at skabe internationale kontakter.
6. Formålskonklusion: Dansk Breton Klub skal gå styrket ud af det daglige arbejde efter jubilæet.

I løbet af 1987 blev der nedsat forskellige udvalg – et for hver aktivitet ved jubilæet, samt et **“Reklame- og Sponsorudvalg”** og et **“PR- og Presseudvalg”**. Hvert udvalg fik sit arbejdsprogram præsenteret, og mange medlemmer gik i gang med at udføre den aftalte opgave.

Gennem 5 år var hensat betydelige beløb til jubilæumsfonden, hvilket viste sig at være så nødvendigt og også kunne have bidrag fra private bidrag, ligesom man også kunne have beløb fra Jespers fond og Pokalfonden til diverse formål.

Reklame- og Sponsorudvalget kom på en sværere opgave end man oprindeligt havde forudset. Danske firmaers reklamebudgetter var under de sidste års økonomiske krisetilstande blevet reducerede, så det nu ikke var så nemt at få hævet penge ud af dem. Men med det udvalgs bestand af ihærdige folk udover landet, fik man at skaffe både penge og flotte gaver til præmier. De private bidrag, ligesom mange udover landet, fik man også med. I lotteriet havde vi fået, er blevet brugt som ærespræmier til vinderne på markprøver og udstillinger.

Det udvalg, der udadtil markerede sig stærkest, og som bl.a. fik megen anerkendende ros af andre specialklubber, var "PR- og presseudvalget". Det lykkedes at få aktiviseret kontaktpersoner og andre medlemmer ud over landet, så der op til jubilæet var store, flotte artikler med gode billeder i mange lokale dagblade, Jagthunden og også artikler i bladene omkring bretons. De første bilag til bretons race og arbejde var klar over, at nu havde bretons været 25 år i Danmark.

Reception og jubilæumsfest

Vallø Slot kom til at danne en ideel og smuk ramme om Dansk Breton Klubs 25-års jubilæum.

Fredag den 30. september 1988 – dagen efter den officielle stiftelsesdag – satte bretonfolk fra hele landet kursen mod Vallø.

Kl. 14 præcist intonerede klubbens jagthornorkester en åbningsfanfare, som efterfulgtes af saluttering fra 3 signalhorn, så hundredvis af ænder lettede fra voldgraven og skabte en helt særlig stemning.

Derefter fremsagde en hundefører klubbens velkomstprolog til gæster og jubilæumsdeltagere, hvorefter jagthornsfanfaren fyldte luften på denne pragtfulde, solfyldte efterårsdag.

Herefter var der reception i "*Den gamle rejsestald*", der var smukt pyntet med breton illustrationer, og hvor der stod masser af fadøl og snitter parat til alle. Receptionen fik et fint forløb med taler og hilsener fra andre landes bretonklubber, jagtforeninger, andre specialklubber, Dansk Kennel Klub m.fl.

Ved denne lejlighed uddeltes et jubilæumshæderstegn til følgende af klubbens pionerer: Ove Andersen, Arne Bjergfelt, Knud Düring, Inge Helbo, Robert Helbo, J.C. Jespersen, Knud Klit, Mogens Langvad, Niels Mortensen, og Bent Stensbjerg.

Efter receptionen var der udstilling, som omtales andetsteds.

Efter jubilæumsudstillingen samledes alle i en etableret "*bretonkrostue*" på Vallø Slotskro, hvor man fik serveret "*jægergryde*", mens dagens begivenheder – især udstillingen – blev ivrigt diskuteret.

Dagen sluttede med, at jagthornorkestret stod foran Vallø Slot i fakkelskær og spillede "*Herlig en sommernat*" og "*The last post*".

En fin afslutning på en god førstedag.

Selve jubilæumsfesten foregik om aftenen den 1. oktober på Vallø Slotskro.

Menuen bestod af

- Svampesuppe med flutes
- Helstegt højreb med rødvinssauce, garniture og kartofler
- Chokoladekage med hindbærsovs

Alle jubilæumsdeltagerne iført festpåkledning var enige om, at maden simpelthen var fantastisk god. Dette og god vin satte stemningen i vejret. Under middagen blev der holdt endnu et par taler, markprøvernes vindere blev hyldet, og prøvelederen Poul Vestervang blev lykønsket med sin førstefødte datter.

Jagthornblæserne gav et par fanfarer, deriblandt en til lejligheden komponeret "*bretonfanfare*". Så overtog "*Kim Kaehnes Band*" musikken, og der blev danset og festet til langt over midnat.

Jubilæumsudstilling

Til at dømme denne udstilling, hvortil der var mødt 44 bretons, havde klubben inviteret den franske dommer Leon Le Louet, som indtil fornyelig havde været præsident (=formand) for Fransk Breton Klub.

At invitere denne dygtige, konsekvente dommer var absolut en bevidst handling. Der var fortsat megen diskussion i klubben om, hvor meget eller hvor lidt de danske bretons afveg fra FCI's standard, så derfor ville man benytte lejligheden til konstatering af status.

Der var ganske afgjort en hel del udstillere, der fik en overraskelse, da deres hund, som før havde fået 1. præmie, pludselig fik et 0 pga. afvigelse fra standardens højdemål eller en 2. eller 3. præmie.

Det kan dog konstateres, at Leon Le Louets kritikker ikke afveg ret meget fra, hvad vore egne danske dommere tidligere havde givet de pågældende hunde, blot trykkede han præmiegraden ned.

Da den første overraskelse havde lagt sig, bredte der sig en god sportslig stemning rundt om udstillingsringen, og allerede den samme dag har danske bretonejere været mere lykkelige for en 2. præmie end denne dag.

Der var flere bretons, der fik 1. præmie. Det var en tyskejet breton ved navn Sandro du Sombretaing, ejet af Arne Volkmann, der blev 1. vinder hanner og udstillingens bedste breton.

Olef og af Mads Due Hansen fik 1. præmie i juniorklasse, hanner. Berry, ejet af Jan Larsen blev 1. vinder hos tæverne, og Lene ejet af Torben P. Pedersen fik også 1. præmie hos tæver.

Bestyrelsen havde indbudt de danske udstillingsdommere til at være observatører bag dommeren i ringen, hvilket de havde stort udbytte af.

Jubilæumsmarkprøve

Markprøven var fordelt over to dage. Lørdag den 1. oktober blev ungdomsklassen bedømt af Jens Balle, mens Erik Skeel, Jørgen Jeppesen og Kurt Kjersgaard dømte åben klasse. Prøveleder var Poul Vestervang og hans medhjælpere havde skaffet et ideelt terræn fint besat med agerhøns og fasaner.

I ungdomsklassen blev uddelt to 1. præmier, tre 2. præmier og tre 3. præmier. Bedste unghund blev Tail ejet og ført af Asbjørn Pilgaard. I åben klasse blev der uddelt fire 1. præmier, fire 2. præmier og tre 3. præmier. Bedste hund i åben klasse blev Stenhøj Nicki ejet og ført af Jan Carlsson.

Vinderklassen blev bedømt af Erik Skeel og Jens Balle, og her startede 23 bretons.

De placerede hunde blev følgende:

1. vinder med CACIT Viane du Tertre ejet og ført af Carsten Hinnerup
2. vinder Rex ejet af Thomas Klit, ført af Knud Klit
3. vinder Stenhøj Cliff ejet og ført af Carl Nielsen
4. vinder Langvads Tempo ejet og ført af Erling Kristensen
5. vinder Line ejet og ført af Torben P. Pedersen
6. vinder Stenhøj Milou ejet og ført af Poul Vestervang.

Om kvaliteten af vores bretons lød mange lovord. Især huskes Dansk Pointer Klubs formand Erik Skeels tale ved jubilæumsfesten, hvor han hyldede bretonen og varslede, at den måske snart ville overhale hans egen race. Fra Leon Le Louet, der også er markprøvedommer, og som fulgte prøven begge dage, lød mange lovord om de deltagende bretons.

Resumé for jubilæet

I jubilæumsarrangementet deltog i alt 65 bretons og 2 pointere. Antal medlemmer, der deltog helt eller delvist, var 200.

Jubilæet indfriele alle forventninger, hvilket først og fremmest skyldtes et meget dygtigt forarbejde udført af mange, engagerede klubmedlemmer.

At vejret så viste sig fra den bedste side, så vi fremstod i den smukkeste, danske natur med efterårets gyldne farver, og hvor vi mødte en vildtmængde som "i de gamle dage" – det var jo heldigt.

Dansk Breton Klubs 25-års jubilæum blev en milepæl, som på smukkeste og bedste måde markerede, hvor langt vi er nået med vores race her i Danmark.

Fremtidsplaner

Når en jagthundeklub passerer milepælen, der hedder et 25-års jubilæum, så samler interessen sig i første omgang om at gennemopfriske tildragelser, der har præget de forgangne 25 år.

Selvom mange synes, tingene skrider fremad båret oppe på en bølge af medgang, eller det må konstateres at man er røget ned i en bølgedal, så melder spørgsmålet sig altid: *“Hvad med fremtiden?”*

Dansk Breton Klubs bestyrelse vil i dette kapitel forsøge at udstikke nogle rammer for arbejdet i de næste 25 år.

Målsætning for avl med bretons

“Breton er en stående jagthund af fransk oprindelse. Den er en lille alsidig brugshund, hvis størrelse, bygning og robusthed gør den velegnet til almindelig dansk jagt”.

Denne målsætning skal fortsat vise vejen for avlsarbejdet i årene fremover.

Når der står, at bretonen er en stående jagthund, betyder det bl.a., at der i avlsarbejdet skal lægges stor vægt på anlæg for en fast stand og en præcis udpegning af trykkende fuglevildt.

Ordene “af fransk oprindelse” understreger, at bretonens eksteriør skal fastholdes, så det svarer til standarden i bretonens hjemland Frankrig.

Bretonen er mere alsidig end så mange andre stående jagthunderacer. Denne alsidighed må ikke udvandes, så vi får en jagthund, der kan lidt af hvert uden i øvrigt at være dygtig til noget som helst.

Alsidigheden skal udmøntes i

- et energisk, effektivt søg i en let elegant, kraftbetonet og jordvindende galopaktion med tilpasset hovedføring,
- en stram stand med præcis udpegning af trykkende fuglevildt, som på kommando udløses af en villig og præcis rejsning af fuglene,
- en hurtig apportering af det skudte vildt med et korrekt greb.

Det skal understreges, at det er vigtigt, at der kun avles på nervefast, dressurbare forældredyr.

I vores avlsarbejde med bretons skal vi altid have for øje, at vi avler jagthunde til gavn for den danske jæger.

Prøve- og træningsstruktur

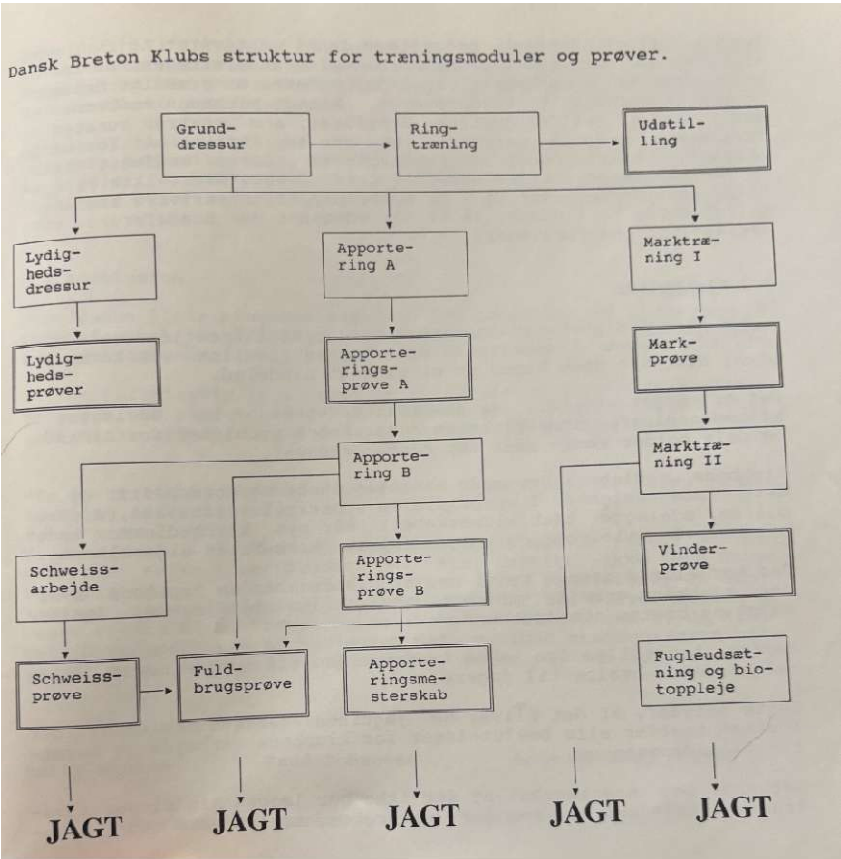
Som et forsøg på at give et overblik over strukturen i prøvesystemet for bretons og de dertil relevante træningsaktiviteter, har vi opstillet et skema, der vises herunder

Som det fremgår heraf, så ender alle linjer, hvor der står jagt. Hermed vil vi understrege, at den overordnede målsætning for vores træningsaktiviteter med bretons, at vi får en effektivt stående jagthund.

Formålet med vores markprøver er klart formuleret i formålsparagraffen, hvor der bl.a. står:

“At vurdere og fastslå de deltagende hundes jagtlige egenskaber og dressurbarhed til vejledning for avlsarbejdet.”

Bestyrelsen er enige i, at vores hundes bedømmelser på markprøver bør være det væsentligste fundament for avl med bretons i Danmark.

Derfor vil vi fortsat prioritere denne aktivitet højt i vores klubarbejde. Det bør i denne forbindelse understreges, at for en klub starter på markprøver, skal der udføres et grundigt dressur- og træningsarbejde. Blandt klubbens medlemmer er der i dag en hel del dygtige dressører, som fortsat må få anlagt de nødvendige kurser, så hunden på markprøve kan opnå de præmieringer, deres førere er i stand til at føre dem til. Derfor vil vi i de næste par år intensivere træningsmulighederne i klubregi, så vi får uddannet de dygtige bretons førere, vores dygtige bretons fortjener.

Klubkultur

Ligesom Breton Klubs arrangementer både i fremtiden været præget af et godt kammeratskab medlemmerne imellem – et kammeratskab, hvor det gode humør er en vigtig bindetråd.

Det er meget vigtigt, at samværet i en klub ikke ødelægges af klikedannelser, hvor klikerne dels skaber problemer for hinanden og dels holder mange udenfor “inderkredsen”.

Klubbens medlemmer bør møde hinanden åbent og fordomsfrit og altid lade uenighed i principielle spørgsmål være i et sagligt og ordentligt plan. Ødelægges klubfællesskabet vedr. avl, dressur og ligning. Ødelægge må ikke overskygge, hvor glade vi er for, at disse forskelligheder beriger klubben.

Der bør aldrig herske tvivl om, at bretonen er en jagthund, hvorfor klubbens arbejde primært skal tilgodeses jægere, der har valgt en breton som jagthund.

Derfor henstilles der også i fremtiden til sælgere deres hvalpe til jægere.

Dette betyder, at det bliver de jagtinteresserede medlemmer, der fortsat træffer alle beslutninger for klubbens arbejde og besætter tillidsposterne.

Det skal dog præciseres, at der ikke bør lægges hindringer i vejen for ikke-jægere, som har en breton, til at være medlem.

Konklusion

Med denne lille programerklæring har Dansk Breton Klubs bestyrelse forsøgt at skitsere et bæredygtigt grundlag for klubbens arbejde nogle år frem i tiden.

Vi har naturligvis lagt vægt på at bevare og styrke de kvaliteter, der har været medvirkende til racens høje jagtlige niveau i Danmark, med de deraf følgende gode omdømme hos danske jægere.

Vi ønsker ikke en større og større udbredelse af racen på bekostning af kvaliteten.

Vi har også i få vendinger advaret lidt mod de farer, der kan følge med en for stor kommercialisering af klubarbejdet. Det skal i øvrigt ikke være nogen hemmelighed, at vi med glæde fortsat kan konstatere, at mange jægere, der anskaffer sig en breton, naturligt bliver medlemmer af Dansk Breton Klub. Vores medlemstal er således et af de højeste procenter af medlemskab imod stambogsføringer, der er meget højt. Dette klubarbejde har vi vil fortsætte.

Betty Hansen

Knud Johansen

Aage Stenhøj Jørgensen

Torben P. Pedersen

Knud Ståhr

DANSK BRETON KLUB's
25 ÅRS JUBILÆUM
ved Vallø

30. september 1988
Udstilling for bretons
Reception

1. oktober 1988
Markprøve for ungdoms-
og åben klasse
Jubilæumsfest

2. oktober 1988
Markprøve med
international vinderklasse

